

Franciszek Karpiński

[guwerner](#)

[poeta](#), [pisarz](#), [uczeń](#)

Ur. 4.10.1741, Hołosków

Zm. 16.9.1825, Chorowyszczyna

Dane rodziców

Andrzej Karpiński

Rozalia Spendowska

Wychowanie i wykształcenie

Od 1750 roku był uczniem [kolegium jezuickiego](#) w [Stanisławowie](#). W 1780 roku przybył do [Warszawy](#). Edukację w kraju zakończył na [Akademii Lwowskiej](#) dyplomem z [filozofii](#) i [nauk wyzwolonych](#). Następnie [wyjechał](#) do [Wiednia](#), gdzie miał okazję przez półtora roku doskonalić znajomość języków obcych. Został sekretarzem księcia [Adama Kazimierza Czartoryskiego](#) i powierzono mu opiekę nad zbiorami biblioteki Czartoryskich. Pracował także dla Branickich w Białymstoku (1785-1818).

Etapy kariery dot. edukacji

Świetnie wykształcony, z bardzo dobrą znajomością języków obcych, miał kwalifikacje, aby zostać [guwernerem](#) synów największych rodów magnackich. Taką funkcję powierzyła mu [Barbara z Duninów Sanguszkowa](#). Zajmował się edukacją jej wnuka Romana Sanguszki (1775-1790), syna Józefa Paulina Sanguszki i Anny z Cetnerów. Gdy Roman został sierotą w 1782 roku, Karpiński przejął opiekę nad chłopcem. [Sanguszkowa](#) oczekiwała od guwenera całkowitego oddania uczniowi. Miał mu towarzyszyć w czasie jego nauki w [kolegium pijarskim](#). Ponadto odwiedzał ze swoim podopiecznym [Sanguszkową](#) trzy razy w tygodniu, by zjeść razem z [księżną](#) obiad. Karpiński nie był z tego powodu zadowolony, gdyż pobyty u [babki](#) „wybijały dziecięciu z głowy, z czego się trochę nauczyć mógł przez cztery [dni]”.

Fakty z życia osobistego

Opublikował zbiory literackie pt. "Zabawki wierszem i prozą", w których zebrał rozważania o poezji sentymentalnej, utwory poetyckie, ale także przekłady, m.in. "Ogrodów" J. Delille, "List o ogrodach Chińczyków" W. Chambersa, "List o ogrodach dawnych Rzymian" Caiusa Pliniusza, Psalterza Dawida. W swojej twórczości był wyraźnie pod wpływem [Jean-Jacques'a Rousseau](#), a jego dorobek zapewnił mu miano twórcy nurtu sentymentalnego w liryce polskiej.

Żył w [XVIII-XIX wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Franciszek Karpiński, *Korespondencja Franciszka Karpińskiego z lat 1763-1825*, Archiwum Literackie t. 4, oprac. T. Mikulski, Wrocław, 1958.

- Franciszek Karpiński, *Historia mego wieku i ludzi, z którymi żyłem*, Warszawa, 1987.

Przedmiotowa

- T. Chachulski, *Franciszek Karpiński*, Warszawa, 1998.
- A. Guzek, *Franciszek Karpiński*, *Pisarze polskiego Oświecenia*, t. 1, T. Kostkiewiczowa, Z. Goliński, Warszawa, 1992.

A. Reulski

T. I. 43
J. G. 5827

Franciszek Karpiński.

33.284 I XVIII

